

Betreft: Reactie Cascade op Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV)
Datum: 10-06-2022

Geachte dame/heer,

Cascade heeft met belangstelling kennisgenomen van de consultatie voor de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV). Deze regeling is één van de twee stoppersregelingen waarmee wordt beoogd de stikstofdepositie van veehouderij/landbouw te reduceren. Ondanks dat het document zeker een stap in de goede richting is om tot stikstofreductie te komen, ontbreekt er in de visie van Cascade een belangrijk onderdeel in de regeling.

Het is een gemiste kans dat private partijen die bij kunnen dragen aan beëindiging van veehouderijlocaties, en daarmee kunnen fungeren als tussenpersoon om tot de reductie te komen, op dit moment geen aanspraak kunnen maken op (een deel van) de subsidieregeling. In de visie van Cascade zou een dergelijke constructie het doel van de regeling, namelijk stikstofreductie, in grote mate kunnen versnellen.

In deze zienswijze zet Cascade uiteen hoe zij dit precies voor zich ziet. Echter, eerst zal Cascade aangeven waar zij als organisatie mee bezig is en hoe dit raakt aan de beëindiging van veehouderijlocaties.

Cascade en haar relatie tot veehouderijlocaties/landbouw

Cascade is de brancheorganisatie van de zand- en grindwinners en het overige oppervlakedelfstoffenwinnende bedrijfsleven. Onze brancheorganisatie vertegenwoordigt ca. 90% van de productie van primaire bouwgrondstoffen (zand, grind, zilverzand en klei) in Nederland. Daarnaast houden onze leden zich bezig met de herinrichting en gebiedsontwikkeling van de locaties waar zij actief zijn.

De locaties waar oppervlakedelfstoffenwinningsprojecten worden geëxploiteerd (langs de rivieren maar ook op vrij liggende locaties) zijn voorafgaand aan het project voor het overgrote deel gebruikt als landbouwgrond en/of veehouderijlocatie. Om een project op te starten moeten oppervlakedelfstoffenwinners er in algemene zin voor zorgen dat zij deze gronden in bezit krijgen óf dat er goede afspraken worden gemaakt met de eigenaren van de gronden over de bestemming ervan. Logischerwijs kan pas hierna een project van start.

Onderdeel van een winningsproject is, naast het zeer noodzakelijke doel van grondstoffen leveren aan de bouw, ook de realisatie van andere maatschappelijke doelen, doorgaans op het gebied van natuurontwikkeling en verhoging van biodiversiteit, (rivier)waterveiligheid en recreatie. In de praktijk betekent dit projectlocaties die eerst als landbouwgrond in gebruik waren reeds tijdens het project vaak als natuur- en waterrijk gebied met een grote biodiversiteit worden opgeleverd. Hiermee dragen de projecten niet alleen bij aan verbetering van het milieu en het behoud en de verhoging van de biodiversiteit, maar worden ook grote stikstofbronnen weggenomen (wegens o.a. het stoppen van mest uitrijden) en ontstaat er reeds tijdens de projectuitvoering een gebied waar stikstofuitstoot tot een minimum is teruggebracht.

Incorporeren private partijen in beëindigingsregeling

In de voorliggende LBV valt te lezen dat de aanvraag voor een subsidie enkel kan worden gedaan door een partij die ook daadwerkelijk een veehouderij met productierecht drijft (waarbij drie jaar onafgebroken gebruik is gemaakt van de productiecapaciteit). Dit is in beginsel een goed uitgangspunt, omdat hiermee ook daadwerkelijk de door de veehouderij geproduceerde stikstofuitstoot kan worden weggenomen/gereduceerd.

In de visie van Cascade is het echter een gemiste kans dat er in de regeling geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om private partijen te laten participeren in dit proces. Zoals u hierboven leest is het in de oppervlakedelfstoffenwinningsbranche al het geval dat landbouwgronden die zijn opgekocht worden omgevormd in een locatie met natuurbestemming, waardoor er een substantiële stikstofreductie wordt gerealiseerd.

Wanneer private partijen, zoals oppervlaktedelfstoffenwinners, ook gebruik kunnen maken van de subsidieregeling om veehouderijen op te kopen en dus te beëindigen, kan dit een grote bijdrage leveren aan de versnelling van het proces en het beoogde doel. Voor uitvoering van winningsprojecten moeten initiatiefnemers gronden vaak lang voor de aanvang van de daadwerkelijke activiteiten hebben aangekocht. Door o.a. lange vergunningstrajecten wordt vaak overeengekomen dat de veehouder nog een aantal jaren doorgaat met het bedrijf, zodat de initiatiefnemer/nieuwe eigenaar nog enige jaren (soms tot wel 15 jaar) "return on investment" heeft. Wanneer hiervoor een alternatief ontstaat, waarmee per direct wordt bijgedragen aan vermindering van de stikstofuitstoot door de veehouderijactiviteiten per direct te beëindigen, zullen initiatiefnemers hier zeker voor openstaan. Op die manier ontstaat er een win-win situatie, namelijk aan de ene kant een versnelde stikstofreductie en aan de andere kant een subsidie voor partijen die hier op een substantiële manier aan bijdragen.

Dit zou als volgt kunnen werken: een private partij koopt een veehouder uit, waarbij de grond en de verplichtingen in het kader van opstallen en de stikstofvergunning van deze veehouder worden overgenomen. Voor de verplichtingen die gepaard gaan met de stikstofvergunning en het opstallen zou de private partij in dat geval een (gedeeltelijke) subsidie ontvangen, de overige kosten blijven voor de private partij. Na het voldoen van de verplichtingen in het kader van beëindiging veehouderij blijft in dat geval de grond wel in handen van de private partij. Die zal, in ons geval, ingezet worden voor de ontwikkeling van oppervlaktedelfstoffenwinningsprojecten (mits uiteraard aan alle andere geldende voorwaarden om een ontgrondingsvergunning te verkrijgen is voldaan), waarbij reeds tijdens van het project een natuur- en/of waterrijk gebied bestaat.

Conclusie en oproep

Het voorstel om deze regeling ook voor ons type bedrijfsleven (dat zeer veel kennis heeft over en ervaring heeft met het doel van deze regeling) open te stellen is niet enkel voordelig voor de private partij, maar zeker ook voor de overheid die met de nodige snelheid een belangrijk doel wil bereiken waarbij feitelijk geen tijd te verliezen is.

Cascade ziet graag dat u de rol die private partijen kunnen spelen in de versnelling van de beëindigingsregeling onderzoekt en meeneemt in de voorliggende LBV. Hiermee wordt niet alleen veel sneller een veel grotere stikstofreductie behaald, maar worden gebieden tevens grotendeels op kosten van het bedrijfsleven omgevormd naar natuur- en/of waterrijke gebieden. **Cascade verzoekt dan ook om de subsidieregeling voor de LBV ook (gedeeltelijk) open te stellen voor private partijen die er als tussenpersoon voor zorgen dat het in werking zijn van veehouderijlocaties wordt beëdigd.**

Bij vragen is Cascade uiteraard beschikbaar voor het geven van nadere toelichting.

Hoogachtend,

ir. L.A.C. (Leonie) van der Voort
Directeur Cascade

